

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๒

บทบรรณาธิการ

คำถาม เจ้านี้ตามคำพิพากษายังมิได้ยื่นคำขอต่อศาลให้มีการบังคับคดี จะยื่นคำขอให้ศาลหมายเรียกลูกหนี้ตามคำพิพากษามาไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๖๓/๒๕๖๗

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าคู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายแพ้คดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ชำระหนี้ (ลูกหนี้ตามคำพิพากษา) มิได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทั้งหมดหรือบางส่วน คู่ความหรือบุคคลซึ่งเป็นฝ่ายชนะคดีหรือบุคคลที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ได้รับชำระหนี้ (เจ้านี้ตามคำพิพากษา) ขอบที่จะร้องขอให้มีการบังคับคดีโดยวิธียึดทรัพย์สิน आयัดสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นตามบทบัญญัติแห่งภาคนี้ภายในสิบปีนับแต่วันที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่ง...” มาตรา ๒๗๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ถ้าเจ้านี้ตามคำพิพากษาจะขอให้มีการบังคับคดีให้ยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลให้บังคับคดีโดยระบุให้ชัดเจนซึ่ง (๑) หนี้ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังมิได้ปฏิบัติตามคำบังคับ (๒) วิธีการที่ขอให้ศาลบังคับคดีนั้น” และมาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการบังคับคดี ถ้าเจ้านี้ตามคำพิพากษามีเหตุอันสมควรเชื่อได้ว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ตนทราบ หรือมีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีแต่ไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่หรือเก็บรักษาไว้ที่ใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ เจ้านี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนได้” บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้เจ้านี้ตามคำพิพากษาร้องขอให้มีการบังคับคดี ถ้าลูกหนี้ตามคำพิพากษามีได้ปฏิบัติตามคำบังคับที่ออกตามคำพิพากษาโดยการยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่อศาลให้บังคับคดีโดยระบุให้ชัดเจนซึ่ง (๑) หนี้ที่ลูกหนี้ตามคำพิพากษายังมิได้ปฏิบัติตามคำบังคับ (๒) วิธีการที่ขอให้ศาลบังคับคดีนั้น ทั้งนี้ ในการบังคับคดีดังกล่าวเจ้านี้ตามคำพิพากษาอาจยื่นคำขอฝ่ายเดียวเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนว่าลูกหนี้ตามคำพิพากษามี

ทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีมากกว่าที่ดินทราบ หรือมีทรัพย์สินที่จะต้องถูกบังคับคดีแต่ไม่ทราบว่าทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่หรือเก็บรักษาไว้ที่ใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าทรัพย์สินใดเป็นของลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือไม่ หากได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษสามารถยื่นคำขอฝ่ายเดียวให้ศาลทำการไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาก่อนมีการขอให้บังคับคดีไม่ เมื่อโจทก์ยังมีได้ยื่นคำขอต่อศาลให้มีการบังคับคดีจึงไม่อาจยื่นคำขอให้ศาลออกหมายเรียกจำเลยมาไต่สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยได้ ทั้งยังเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่ต้องสืบหาทรัพย์สินของจำเลยเพื่อดำเนินการบังคับคดีต่อไปด้วยตนเอง

คำถาม บุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการแล้วตายลง บุคคลผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายอีกคนหนึ่งจะยื่นคำร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ร่วมเดิม ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๑๐๑/๒๕๖๗

นาง จ. เป็นบุพการีของนางสาว น. ผู้ตาย นาง จ. จึงอยู่ในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายเช่นเดียวกับนาย ร. โจทก์ร่วม ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๕ (๒) เมื่อโจทก์ร่วมถึงแก่ความตาย การที่นาง จ. ยื่นคำร้องขอเข้าแทนที่โจทก์ร่วมเดิม ถือได้ว่านาง จ. ประสงค์ขอใช้สิทธิของตนที่มีอยู่เดิมตั้งแต่แรกในฐานะผู้มีอำนาจจัดการแทนด้วยอีกคนหนึ่งเช่นเดียวกับโจทก์ร่วมเพื่อสืบสิทธิดำเนินคดีแทนโจทก์ร่วม ย่อมถือได้ว่านาง จ. เข้าสืบสิทธิดำเนินคดีแทนนาย ร. โจทก์ร่วม เมื่อนาย ร. ได้ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ก่อนศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาแล้ว ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้นาง จ. เข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการและรับอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมไว้พิจารณาต่อไปจึงชอบด้วยกฎหมาย นาง จ. จึงมีสิทธิยื่นอุทธรณ์ได้

คำถาม ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุก ๒ ปี โดยไม่รอการลงโทษ ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๕,๐๐๐ บาท ให้รอการลงโทษและคุ้มครองความประพฤติจำเลยไว้ โจทก์จะฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๙๐/๒๕๖๗

ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ๒ ปี โดยไม่รอกการลงโทษ แม้ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิพากษาแก้เป็นว่าให้จำคุก ๑ ปี และปรับ ๕,๐๐๐ บาท ให้รอกการลงโทษและคุมความประพฤติจำเลยไว้ แม้เป็นการแก้ไขมากก็ตาม แต่ก็เป็นกรณีที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ยังคงลงโทษจำเลยจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑๙ เมื่อโจทก์ฎีกาขอให้ลงโทษจำคุกจำเลยโดยไม่รอกการลงโทษ อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงฎีกาของโจทก์จึงต้องมีผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาหรือลงชื่อในคำพิพากษาหรือทำความเห็นแย้งในศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์ภาค ๗ พิจารณาเห็นว่าข้อความที่ตัดสินนั้นเป็นปัญหาสำคัญอันควรสู่ศาลสูงสุดและอนุญาตให้ฎีกา หรืออัยการสูงสุดลงลายมือชื่อรับรองในฎีกาว่า มีเหตุอันควรที่ศาลสูงสุดจะได้วินิจฉัย ศาลฎีกาจึงจะรับฎีกาของโจทก์ไว้พิจารณาต่อไปได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ เมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์มีการปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๑ การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาของโจทก์จึงไม่ชอบ

คำถาม โจทก์ฟ้องคดีต่อศาลแขวงฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ ต่อมาโจทก์ขอถอนฟ้องระบุเหตุผลว่า เป็นคดีที่เกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ศาลแขวงมีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้อง ดังนี้ โจทก์จะยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ต่อศาลที่มีอำนาจพิพากษาคดีได้หรือไม่

คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา โจทก์อุทธรณ์ในคดีส่วนอาญา หากคดีส่วนแพ่งมีทุนทรัพย์ในชั้นอุทธรณ์ไม่เกินห้าหมื่นบาท โจทก์ต้องขออนุญาตอุทธรณ์ในคดีส่วนแพ่งหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๕๑/๒๕๖๗

คำร้องขอถอนฟ้องในคดีอาญาของศาลแขวงนครสวรรค์ โจทก์ระบุเหตุผลว่า “... เนื่องจากโจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ในข้อหาหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๒๘ ซึ่งเป็นคดีที่เกินอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงนครสวรรค์ โจทก์จึงมีความประสงค์ขออนฟ้องคดีเพื่อนำคดีไปยื่นฟ้องใหม่ต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรมต่อไป คือ ศาลจังหวัดนครสวรรค์..." ดังนี้ เมื่อความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท กรณีจึงเกินอำนาจของศาลแขวงนครสวรรค์ที่จะพิจารณาพิพากษา ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๗ ประกอบมาตรา ๒๕ (๕) แม้ในคดีดังกล่าวศาลแขวงนครสวรรค์อาจปรับบทลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ซึ่งมีระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ที่ผู้พิพากษาคนเดียวมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี อันเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงนครสวรรค์และเป็นความผิดที่รวมอยู่ในความผิดตามฟ้อง แต่เป็นเรื่องการพิพากษาหรือคำสั่งเกินคำขอที่มีได้กล่าวในฟ้องซึ่งเป็นคนละกรณีกับอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงนครสวรรค์ และการจะปรับบทลงโทษจำเลยในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่พิจารณาได้ความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ นั้น ศาลจะต้องมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเสียก่อน เมื่อศาลแขวงนครสวรรค์ไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาก็ไม่อาจปรับบทลงโทษตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ การที่โจทก์ยื่นฟ้องต่อศาลชั้นต้นเป็นคดีนี้หลังจากถอนฟ้องในคดีเดิมเพียง ๖ วัน แสดงให้เห็นว่าโจทก์ประสงค์ที่จะถอนฟ้องเพื่อฟ้องจำเลยเป็นคดีใหม่ต่อศาลที่มีอำนาจพิพากษาคดี มิใช่การถอนฟ้องคดีเด็ดขาด ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๖ และไม่เป็นเหตุให้จำเลยต้องถูกดำเนินคดีหลายครั้งแต่อย่างใด

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ